

Slik skal kveite fôres

Kveite er en ny art i oppdrett i Norge, og den har sine særegne krav til fôret og til hvordan det skal presenteres. Etter hvert som kveiteoppdrett får større utbredelse vil en som hos laks se en rask forbedring av fôr og fôringsmåter, fordi røkterne lærer kveita å kjenne. Her er en oppsummering av noen praktiske erfaringer med fôring av kveite i kar og merd.

Kveite kontra laks: ny art, andre krav

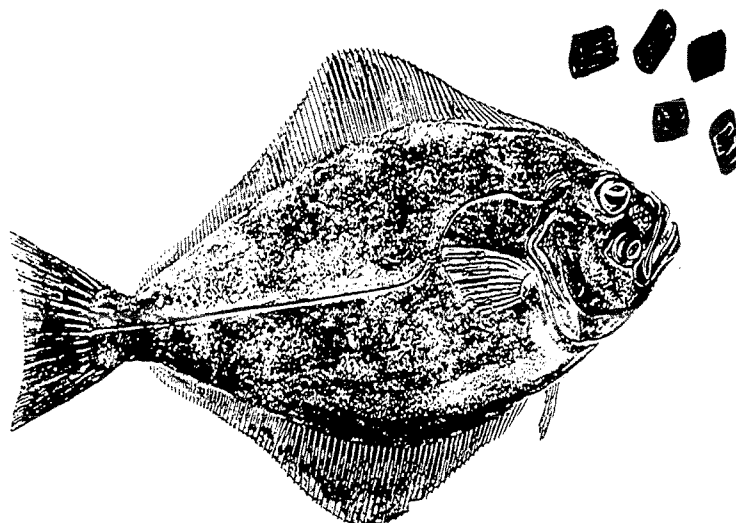
Kveita er bunntilknyttet, og svømmer mot fôret i mindre grad enn det laks gjør. Fôret må derfor spres godt, spesielt i store enheter er det viktig at fôret ikke tildeles på et lite område. Appetitten til kveite er vanskelig å forutse, spesielt i kar. En av årsakene er at fisken ofte blir forstyrret når andre begynner å svømme. Kveite har en tendens til å ty til panikk-svømming og hopping når den blir forstyrret, og i små kar kan dette føre til at mer eller mindre all fisk nærmest går amok. Under slike forhold spiser ikke fisken, og det er bedre å prøve igjen senere. Disse momentene

gjør at det er viktig å ha visuell kontakt med kveita under fôring, og det er vanskelig å få brukt (lakse-)fôrautomater på en effektiv måte.

Appetittfôring

En har ennå ikke nok erfaringer til å lage gode fôrtabeller, så kveita må appetittfôres. I starten av en fôring kommer kveitene ofte opp for å ta fôr, men legger seg etterhvert på

bunnen og fortsetter spisingen der. En uerfaren røkter kan da avbryte fôringen på grunn av liten svømmeaktivitet, mens han kunne fått i fisken mye mer fôr ved å fortsette med

Skal - skal ikke.... Når kveita er halvmett ligger den ofte og ser på pelleten. Rører den på seg, blir den spist.

forsiktig utfôring. Forsøk viser at fisken vokser best ved å gi den alt det fôr den klarer å spise, så det er ingen grunn til å holde igjen på fôringen.

Ulik atferd i kar og merd

Forstyrrelser brer seg lett i små kar, men slik spontan atferd er sjeldnere i merdene. Det kan derfor være lettere å beregne utfôring i merd enn i kar. Av og til kan en se at store deler av bestanden i merdene svømmer rundt langs notsidene, og slik mosjonering fører iallefall hos laks til bedre trivsel, høyere fôropptak og raskere vekst.

Kan fôres sjeldnere enn laks

Kveite kan vokse godt selv med lange opphold mellom fôringene. I småforsøk har vi sett at kveiteindivider helt ned i 100 g har vokst svært godt med kun ett måltid om dagen, men når en fôrer store fiskegrupper er det viktig å fôre oftere. I store grupper er det alltid fisk som kan ta mer fôr, slik at en vinner vekst ved å fôre ofte. En rettesnor kan være fire måltider om dagen for 100 g fisk og to måltider for fisk over 2 kg. Hyppigheten av måltider må reguleres i forhold til appetitten, som varierer med fôrtype og temperatur. Ved mangelfull fôring av fisk under 500 g vil det ofte oppstå øyeskader, som gir kraftig reduksjon i veksten og også dødelighet (ved tap av begge øyne).

Hvilket fôr er best?

Kveite stiller krav til fôrets utseende, "oppførsel", lukt og smak før fôret svelges. Vårt arbeid med å finne beste fôrtype og beste fôrsammensetning er i gang, men det er for tidlig å komme med anbefalinger. Det

henvises til kommende publikasjoner fra NFR-prosjektet "Fôring av kveite" et samarbeidsprosjekt mellom Havforskningsinstituttet, Austevoll havbruksstasjon og Fiskeridirektoratets Ernæringsinstitutt.

Kveite er større i kjeften enn laks, og kan svelge mye større partikler enn laks med samme vekt. Kveita foretrekker én stor bit framfor mange små, men det er ikke sikkert at kveite som får bare små partikler vokser seinere enn fisk som bare får store. Stor kveite vil trenge større tørrfôrpelleter enn de største pelletene som gis til laks, og minst én fôrproducent har derfor begynt å utvikle stort tørrfôr til kveite.

Kveite foretrekker sild framfor andre fôr, men fisken kan ikke fôres opp på bare sild, fordi dette vil gi vitaminmangel. En vet ikke om vekselvis fôring med tørrfôr og sild kan gi bedre vekst enn fôring med kun tørrfôr. Det er dessuten vanskelig å få kveita til å ta annet fôr etter at den har fått sild.

Foretrekker fôr i bevegelse

Som tegneseriefiguren "Tiger'n" i "Tommy & Tigern" liker kveite best mat som "løper og skriker". Kveite som er halvmett vurderer ofte fôrpartiklene nøye før de eventuelt spises, og partikler som rører på seg blir spist først. Dette betyr at det er en fordel at fôret har lav egenvekt, slik at det lett vifter avgårde eller rigger på seg. En bør også bruke tid på utfôringen slik at det hele tiden er fôrpartikler i bevegelse. I kar kan en ofte se at en kveite tilsynelatende ikke er sulten, men når den først har spist en ekstra fristende fôrpartikkel tar den gjerne flere i samme slengen.

Kontaktpersoner: Stig Tuene og Jens Chr. Holm, Havforskningsinstituttet Austevoll havbruksstasjon, 5392 Storebø.
Tlf.:+47 56 18 03 42 Faks:+47 56 18 03 98.

Havforskningsinstituttet informerer også på Internet: <http://www.imr.no>